

Gwaith cartref – Uned 16

1. Atebwch

i. Ble byddwch chi'n mynd gyda'ch ffrind gorau nesa? (Defnyddiwch **gilydd** yn yr ateb.)

ii. Ble aethoch chi gyda'ch ffrind gorau ddiwetha? (Defnyddiwch **gilydd** yn yr ateb.)

2. Cyfieithwch

i. *I went to his house.*

ii. *We came to see them.*

iii. *I'm going to her party tonight.*

iv. *I bought his house and his car.*

v. *They left together.*

vi. *Lots of your answers are good.*

3. Yr wythnos nesa, byddwch chi'n egluro i'ch partner (yn fras) sut i goginio'ch hoff bryd bwyd. Ysgrifennwch nodiadau yma:

4. Darllenwch yr erthygl yma ac atebwch y cwestiynau am Fiona a Francesca. Dwy Ddysgwraig y Flwyddyn 2019 (addaswyd o parllel.cymru)

Dyma gyfweiliadau â dwy fenyw enillodd wobrau yn 2019 - Fiona Collins a Francesca Sciarrillo.

Fiona Collins – Dysgwr y Flwyddyn, Eisteddfod Genedlaethol 2019 Sir Conwy

Wyt ti'n gallu egluro pum peth amdanat ti mewn pum brawddeg?

Mi ges i fy ngeni a fy magu yn Hampshire, De Lloegr. Roedd mam yn Gymraes ddi-Gymraeg a dad yn Sais. Dw i'n byw yng Ngharrog, Sir Ddinbych ers 2003, gyda fy nghymar, Ed. Mae'r tŷ yn nyffryn Dyfrdwy ac mae'n braf gallu clywed sŵn y nant ym mhob man yn y tŷ. Dweud chwedlau ydy fy ngwaith i, dw i'n adrodd straeon traddodiadol i oedolion neu blant.

Pam rwyd ti wedi dysgu Cymraeg yn rhugl?

Wnes i ddysgu er mwyn gallu adrodd chwedlau o Gymru, fel straeon y Mabinogi, yn iaith y wlad.

Sut rwyd ti wedi dysgu Cymraeg yn rhugl?

Gyda llawer o gymorth gan y Cymry Cymraeg, fy nghyd-ddysgwyr a fy nhwtoriaid. Diolch iddyn nhw i gyd.

Beth yw dy gyngor di i unrhyw un sy eisiau dysgu Cymraeg yn rhugl?

Siaradwch a gwrandewch ar yr iaith, a mwynhewch!

Cymerwch bob cyfle i siarad Cymraeg.

Dechreuwch bob sgwrs yn y Gymraeg.

Peidiwch â bod ofn gwneud camgymeriadau. Dyma sut dan ni'n dysgu.

Beth yw'r peth gorau am siarad Cymraeg?

Gallu cymdeithasu gyda phobl gan ddefnyddio eu hiaith naturiol.

Beth oedd ennill y teitl 'Dysgwr y Flwyddyn 2019' yn ei olygu i ti?

Popeth!

Beth nesa i ti gyda'r Gymraeg?

Darllen mwy yn Gymraeg, ac efallai ceisio ysgrifennu llyfr yn Gymraeg fy hun.

Unrhyw beth arall rwyd ti eisiau ei ddweud?

Diolch o galon i fy ffrindiau di-ri sydd wedi fy nghefnogi a fy helpu i ddysgu iaith y nefoedd.

Francesca Sciarrillo – Enillydd Medal y Dysgwyr, Eisteddfod yr Urdd 2019 Caerdydd a'r Fro

Wyt ti'n gallu egluro pum peth amdanat ti mewn pum brawddeg?

Helô! Francesca ydw i; dw i'n 23 oed. Ym mis Hydref diwethaf, symudais i yn ôl i'r Wyddgrug – y dref lle ces i fy magu – ar ôl astudio gradd a gradd meistr mewn Llenyddiaeth Saesneg ym Mhrifysgol Bangor. Ar hyn o bryd, dw i'n gweithio efo Marchnata a Chysylltiadau Cyhoeddus i 'Aura Llyfrgelloedd a Hamdden'. Mi ges i fy ngeni yn Wrecsam; ond dw i'n dod o deulu Eidaleg. Symudodd fy neinau a theidiau i Gymru yn y chwe degau i greu bywydau gwell i fy rhieni, ac wedyn, wrth gwrs, i fi.

Pam rwyd ti wedi dysgu Cymraeg yn rhugl?

Achos dw i'n byw yng Nghymru: mae'n syml iawn i fi.

Sut rwyd ti wedi dysgu Cymraeg yn rhugl?

Dechreuais i ddysgu Cymraeg trwy'r ysgol ond go iawn pan ddechreuais i lefel A yn y Gymraeg (ail iaith). Wedyn, defnyddiais i'r Gymraeg pan o'n i'n byw ym Mangor yn y brifysgol—dim ond trwy siarad â phobl leol a myfyrwyr eraill. I fi, y ffordd orau i ddysgu unrhyw iaith yw siarad – siarad â dysgwyr a siaradwyr eraill. Yn ystod fy mlwyddyn olaf, mi wnes i gyfarfod fy nghariad, Harri, sy'n siarad Cymraeg. Mae Harri a'i deulu yn fy helpu i.

Beth yw'r peth gorau am siarad Cymraeg?

Mae'n anodd dewis dim ond un peth! Dw i wrth fy modd efo llenyddiaeth Gymraeg a cherddoriaeth Gymraeg felly mi faswn i'n hoffi dweud rhywbeth fel darganfod diwylliant Cymraeg. Ond a bod yn onest, y peth gorau am siarad Cymraeg i fi yw'r bobl dych chi'n eu cyfarfod ar y ffordd.

Beth roedd ennill ennill Medal y Dysgwyr 2019 yn ei olygu i ti?

Cymryd rhan yn Eisteddfod yr Urdd 2019 yw profiad gorau fy mywyd i.

Beth nesa i ti gyda'r Gymraeg?

Fy ngobaith i yw parhau, byth stopio! Dw i isio parhau gyda fy nosbarth Cymraeg bob wythnos a gobeithio cymryd rhan mewn llawer o ddigwyddiadau Cymraeg. Hoffwn i ddyfodol lle dw i'n defnyddio'r Gymraeg bob dydd a gobeithio, un diwrnod, pasio'r iaith ymlaen.

Unrhyw beth arall rwyf ti eisiau ei ddweud?

Dw i'n teimlo'n lwcus iawn am y profiadau dw i wedi eu cael erbyn hyn gyda'r Gymraeg. Hoffwn i annog eraill achos dw i isio gweld pobl eraill yn cael yr un cyfleoedd. Dw i isio dangos i bobl sut mae dysgu Cymraeg yn newid eich bywyd mewn sawl ffordd! Hoffwn i ddweud diolch i gylchgrawn *Parallel.cymru* am greu cyfleoedd i ddysgwyr ddod at ei gilydd a rhannu syniadau.

Mae *Parallel.cymru* yn gylchgrawn dwyieithog am ddim sy ar y we.

Atebwch y cwestiynau:

- i. Ble cawson nhw eu magu?
Fiona
Francesca
- ii. Beth yw eu gwaith nhw?
Fiona
Francesca
- iii. Sut byddan nhw'n defnyddio'r Gymraeg yn y dyfodol?
Fiona
Francesca

5. Llenwch y bylchau yn y darn yma gan ddefnyddio'r geiriau mewn cromfachau (brackets) fel sbardun lle bydd yn briodol.

Byw mewn Goleudy

Mae Robert Thomas yn byw ar ynys Lochwen, ers naw (blwyddyn). Edrych ar ôl y goleudy ar yr ynys ydy ei waith. Mae e'n byw yn y goleudy a rhaid fe wneud yn siŵr fod popeth yn gweithio. Mae e'n gallu bod yn waith unig iawn, ac ar un adeg roedd Robert wedi cael llond ac yn barod i ddod yn ôl i fyw ar y tir mawr. Ond yna, (cael) e gyfrifiadur, a newidodd ei fywyd. Roedd e'n gallu defnyddio'r cyfrifiadur i siarad 'r byd mawr tu allan.

'Ar y dechrau, i ddim yn deall y peth o gwbl' meddai Robert. 'Ond roedd digon o amser sbâr gyda fi, ac ar ôl llawer o ar y ffôn, ro'n i'n gallu mynd ar y we. Newidodd hyn fy i. Ar ôl ymuno â *Ffrindiau Ysgol.com*, (gweld) i fod hen ffrind ysgol wedi cofrestru hefyd. Roedd hi'n sioc fawr pan ddaeth neges yn ôl am y tro (1)! Dw i'n meddwl y peth yn ardderchog!' meddai fe.

Erbyn hyn, mae Robert ei fodd yn cysylltu â llawer o ffrindiau ysgol, a hefyd pobl eraill 'n gweithio mewn goleudai dros y byd.

Er ei fod e'n byw ar ei ben ei dyw e byth yn unig. 'Mae'r cyfrifiadur yn well gwyllo'r teledu' meddai. 'Y cyfrifiadur yw'r peth pwysig yn y byd i fi.'

Ond ydy'r diddordeb yn troi'n obsesiwn? (v), yn bendant. Mae'r obsesiwn yn gallu bod yn (peryglus) hefyd. Un noson, doedd Robert ddim wedi sylwi bod bylby yn y goleudy wedi torri, achos ei fod e'n edrych y cyfrifiadur!

Heddiw, tasai Robert yn cael cynnig swydd arall ar y tir mawr, fe ddim yn ei chymryd hi o gwbl.

6. Darllenwch ac atebwch:

Siop Lyfrau Llygad y Ddraig

Ers i Anwen Morris agor siop lyfrau *Llygad y Ddraig* yn Abermelin ddeng mlynedd yn ôl, mae'r busnes wedi datblygu a thyfu ac mae'n un o siopau mwyaf adnabyddus y dre erbyn heddiw.

Mae Anwen yn falch iawn o'i siop brysur heddiw, ond mae'n dweud mai'r gwaith caled yn nyddiau cynnar y busnes – pan oedd e ar un llawr yn unig – oedd yr allwedd i'w llwyddiant. 'Ro'n i'n diodde o flinder mawr ar y dechre. Roedd rhaid i fi weithio oriau hir iawn,' meddai Anwen. 'Ro'n i'n gorfod gwneud popeth fy hun – addurno'r siop, gosod y stoc allan, gweithio trwy'r dydd bob dydd, a gwneud y gwaith papur i gyd wedyn gyda'r nos.'

Ond daeth mwy a mwy o bobl i wybod am y gwasanaeth da roedd Anwen yn ei gynnig i'w chwsmeriaid ac fe dyfodd y busnes dros amser. Ar ôl pum mlynedd, penderfynodd Anwen fentro eto. Agorodd gaffi ar y llawr uwchben, a dechreuodd werthu lluniau cyfoes gan artistiaid lleol yn y caffi, nid dim ond llyfrau a chardiau lawr llawr. Mae'r fenter hon wedi llwyddo, ac erbyn hyn, mae Anwen yn cyflogi wyth o bobl i weithio yn y siop.

'Gofalu am ein cwsmeriaid yw'r peth pwysica i ni o hyd,' meddai Anwen, 'ac mae pob math o bobl yn siopa yn *Llygad y Ddraig* erbyn hyn. Dim ond athrawon a myfyrwyr oedd yn dod yma ar y dechrau,' meddai, 'ond mae llawer o rieni yn dod â'u plant i'r siop nawr. Ers i ni ddechrau agor tan saith o'r gloch y nos, yn lle cau am bump, mae llawer o weithwyr o swyddfeydd a siopau eraill y dre'n dod yma cyn mynd adre.'

Mae bywyd Anwen wedi newid hefyd wrth i *Llygad y Ddraig* lwyddo. Dim ond ar ddau ddiwrnod yr wythnos mae hi ei hun yn gweithio yn y siop y dyddiau hyn ac wrth iddi yrru i ffwrdd yn ei char Mercedes crand, dych chi'n gallu gweld yn glir bod y busnes yn gwneud arian da!

Nodwch sut mae siop *Llygad y Ddraig* wedi newid ers y blynyddoedd cyntaf, gan gyfeirio at yr isod. Cofiwch sôn am sut **roedd** pethau a sut **mae** pethau erbyn hyn.

e.e. **Oriau agor:**

Ar y dechrau, roedd y siop yn cau am bump o'r gloch, ond mae hi ar agor tan saith nawr.

**

i. Maint y siop

.....

ii. Beth sy'n cael ei werthu yno

.....

iii. Pwy ydy'r cwsmeriaid

.....

iv. Staff

.....

v. Oriau gwaith Anwen yn y siop

.....

7. Llenwch y ffurflen yma:

CLWB CERDDED CYMRU

Mae Clwb Cerdded Cymru'n cynnal arolwg o arferion cerdded pobl. Llenwch y ffurflen hon i roi gwybodaeth a syniadau i helpu'r Clwb.

1. Enw llawn:

2. Cyfeiriad:

3. Gwybodaeth amdanoch chi

Disgrifiwch pa mor aml dych chi'n cerdded, pa mor heini dych chi, pam dych chi'n cerdded, ac yn y blaen. (tua 50 gair)

.....

4. Disgrifiwch y daith gerdded orau wnaethoch chi erioed. (tua 50 gair)

.....

5. Mae Clwb Cerdded Cymru yn ceisio cael mwy o bobl i fwynhau cerdded. Dych chi'n gallu rhoi syniadau am sut i berswadio pobl i fynd am dro? (tua 50 gair)

.....

Diolch am eich help!

Gair gan y tiwtor:

.....

